

Oglas, pripasana itd. bitaju izračunati se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Metri za predbrojbu, oglasne itd. bitaju se napućalica ili polovnicom pošt. stacionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Who list na vrijeme ne primi, nek to javi odpravnictvu u svobrenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

Čekovni računa br. 817-849. Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom zastupamo stvar, a našloga sve političke.“ Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka o podne. Neiskani dopisi se ne vraćaju nepotpisani ne tiskaju nefrankirani ne primaju. Predplata se poštarinom stoji 10 K u obće, 1 K za seljake na godinu ili K 5.--, odo. K 2.50 na pol godinu. Izvan carovine više poštarina. Plaća i utužuje se u Pulj.

Pojedini broj stoji 10 h, zastali 20 h, koji u Pull, toli izvan isto.

Uredništvo i uprava nalazi se u Tleska Lagnja i dr. prije J. Krmpotić i dr. c. (Via Glula br. 1), kamo neka se naslovljuju sva pisma i predplate.

Odgovorni urednik i izdavačelj Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare Lagnja i dr. prije J. Krmpotić i dr. u Pull. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu (Via Croclera br. 1, II. kat).

Našim prijateljima u i izvan Istre.

Kompromis, sklopljen između talijanske većine i slovenske manjine na istarskom saboru za promjenu izborne reforme podijelo je naše prijatelje u i izvan Istre u dva tabora. Jedni i to kako se čini velika većina njih. — govore i pišu o kompromisu kao o velikom uspjehu sabelorske manjine puštajući s vida sve njegove nedostatke, dokim ga odsudjuju drugi kao neuspjeh i to manjine, ili bar neuspjeh u onoj mjeri i u onom obsegu, kakvom su se oni nadali i kakov bi nas išao po broju našeg stanovništva u pokrajini.

Po našem nemjerodavnom sudu pretpjeravaju i jedni i drugi.

Predsjednik hrvatsko-slovenskog kluba na istarskom saboru zastupnik Spincić izrekao je povodom rasprave o izbornoj reformi u posljednjem zasjedanju istarskog sabora gvor historičke vrijednosti i ciena i istaknuv sve mane i sve nedostatke te reforme, i priznav ujedno otvoreno i lojalno u ime svoje i jednog si druga i dobre strane te reforme, odnosno uspjehe onih članova kluba, koji su oko reforme radili i za nju glasovali.

Kompromis taj imade bez sumnje za nas doarih i zlih strana, kao što ih imade svaki kompromis, koj se sklapa između dviju protivnih stranaka. S tog stanovišta valja ga također presuđivati t. j. nevalja ga ni precijenjivati ni preomalozaviti. Na toga se načela ne drže nekoji naši suzemljaci i drugovi, napose nekoji dopisnici i novinari u samoj Istri i izvan nje.

Čitamo naime u domaćih odvješnih i izvanjskih novinah članke i dopise iz Istre Trsta itd. o izbornoj reformi i o budućem uspjehu ili neuspjehu hrvatsko-slovenske stranke u Istri, što no će ga doživjeti kod predstojećih zemaljskih izbora.

Nama se čini, da grieše jedni i drugi protivnici kompromisa ili izborne reforme nebi smjeli zaboraviti, da su za nju i proti njoj glasovali po svojem najboljem osvjedočenju izkusni i odlučni hrvatsko-slovenski zastupnici i rodoljubi, koje je bez svake dvojbe pri tom vodila najplemenitija i najuzvišenja težnja i misao. Ni s one druge strane nije se radilo il glasovalo iz prikoza, lakoumnno i nepromišljeno.

Varati su se mogli li jedni li drugi, ali su radili i jedni i drugi u najboljoj vjeri i želji, da svomu narodu pomognu i koriste.

Grieše osobito pako oni, koji nepoznavajući pravog znanja stvari u našoj pokrajini, poriču sjajne uspjehe i neadekvatne pobjede kod budućih izbora.

Izborni kolari jesu po novoj izbornoj reformi tako podijeljeni da se o kakovoj neadekvatnoj pobjedi već sada bilo s naše bilo s talijanske strane ni govoriti nemože. Koliko mi, toliko Talijani imati ćemo dosta posla i truda da sačuvamo ono, što nam je reformom opredjeljeno.

Nu kad bi se i mogli nadati kakvom neadekvatnom uspjehu i što je međutim

izključeno, što se postizava takvim proročanstvom? Absolutno ništa, dapače protivno o omu, za čim se možda teži. Tim se naime upozoruje protivnika na pogibelj koje u latinu neima, i pobuđuje se ga na veću opreznost i na življiju i ustrajnijil rad. Mjesto da se dakle narodnoj stvari koristi takvom njoj se plasiarjom samo škodi niti tim se i javno mlonje zavarava. Jer što će kazati o narodnoj stranci u Istri oni čitotajji spomenutih listova, koji znadu već sada, da ćemo toliko i toliko kotara Talijanom oteti, ako ih no budemo oteti, kao što ih stalno mi nedemo oteti?

Preporučamo dakle našim hrvatskim i slovenskim drugovima izvan Istre, da budu vrlo oprezni prema svojim dopisnicima li suradnicima iz Istre, Trsta itd. u pogledu izborne reforme i glede budućih saborskih izbora u Istri. Današnji dan čitaju talijanski novinari i naše listove, te rado upotrijebe proti nama sve ono, što nas u lošem svjetlu prikazuje. Tako se okoristile i onomadne navedenim dopisima iz naših zemalja, prikazav nas kao vjerolomce i pozrav svoje pristase na što odlučniju borbu proti nama.

Naše domaće drugove i njihove dopisnike upozorujemo pako na onu našu starsinsku, koja nikad ne pogrieši t. j. na: ispeći pak iseci.

Loš je vojskovođa koji svomu protivniku svoju bojnu osnovu otkriva.

Naši narodni protivnici drže svoje osnovne tajnine, te je provadjaju tajno i dosljedno. Odatle njihovi uspješi. Oni se poslužuje javnošću i ulicom samo kad su stalni, da im uspjeh neće izbjeći. Inače šute i rade. Sljedimo ih u tom. Budimo oprezni kao zmija, lukavi kao lisica marljivji kao mrav. Uspjeh nas neće minuti. Strahovanja i grožnja naših nitko se danas već to neplaši. Kamore se neruši ni u Trstu ni u Pull, ni u Lošinju ni u Cresu praznom vikom i ludom grožnjom, već lhim i ustrajnim, poštrovnim i dosljednim radom.

Ovoliko bez zamjera izvanjskim i domaćim drugovima.

Za ublaženje biede u Istri.

Predni predlog narodnih zastupnika Dra. Lagnje, Mandića, Spincića i drugova, stavljen u sjednici carovinskog vieta od dne 8. jultja o. g.

Kao što se je već više godina, tako se je i u ovom zasjedanju utinilo opetovno gorihkih pritužaba radi vrlo teškog gospodarskog stanja u Istri.

U tom pogledu upućujemo na govore i interpelaciji, koje bijahu nedavno u ovoj visokoj kući od strane zastupnika Spincića i Mandića izrečene odnosno podane.

Nevalja također zaboraviti na različite u proračunskom odboru opetovno stavljene rezolucije, kojim se je jasno dokazalo kako trpi seosko stanovništvo Istre neprestanu biedu.

Nemože li se pako stanovništvo Istre njiti u normalnih godinah ikako prehraniti, to je ovogodišnja bieda nadolila usli-

jed izvanredne suše, upravo neopisiva. Vjesti koje sad dolaze zastupnikom Istre, jesu grozne, te se protežu na čitavu zemlju neizuzev ni kvarnerske otok.

Po običaju nastal je nakon velike i dugotrajne suše na raznim mjestima proloma oblaka i tuđa najgore vrsti i to baš u plodonosnim predjelima, uništiv i poslijednju nadu na dielomitnu bar ljetinu.

Tako bijahu krajevi oko Zameska i Kaldira, u sudbenom kotaru Motovun i oni u Krški i na drugih mjestih sudbenog kotara u Pazinu, dne 4 jultja uništeni od strašne tuče i proloma oblaka; vlogradli poharani su ne samo za ovu već i za sljedeće godine; ceste i rutevi zapušani su kamenjem tako da se odstranjenje toga zla onomu siromašnomu narodu pučanstvu bez primjerene odštote nemože naprtiti.

Pošto su nekoje pritužbe o zdvojom stanju ovog seoskog pučanstva pozvanim na to čimbeni om jurvo pribičene, stavlja se bieda seoskog pučanstva Istre do znanja visokoj kući i ovim putem, te se moli za podporu predloga, koji glasi:

Visoka kuća neka izvoli zaključiti: „Poziva se c. k. vladu, da se dađe o viadajućoj biedi u Istri obavijestiti i da se stavi bezodvlačno c. k. namjestništvu za Primorje toj biedi odgovarajuć iznos na razpolaganje radi brze podpore pučanstvu i radi gradnje bar nekoih već odavna za potrebite priznanih cesta.

U Beču dne 8. jultja 1808. (Sljede potpisi.)

Interpelacija

zastupnika Matka Mandića i drugova na Njegovu preuzvišenost ministra predsjednika za sveukupnu vladu.

Polag posljednjeg popisa pučanstva od god. 1900 broji stanovništvo austrijskog Primorja ukupno 710.571 duša, od kojih je 358.580 Hrvata i Slovencea, 884.162 Talijana i 19.945 Niemaca. Starsjedloca sli autoktona, Slavena i Talijana imado dakle ukupno 690.732, dočim je Niemaca činovnika i doseljnika jedva 19.945.

Uzprkos tom nezatnom broju Niemaca u Primorju zauzeli su oni u pučkom i srednjem školstvu c. k. javnih ureda i poduzeća, (velike trgovine i industrije) takav položaj da ugrožavaju danomice sve to više narodni život i sam obstanak ostalag stanovništva onih triju pokrajina.

Za ne punih 190.000 Niemaca postoji u Primorju poimece t. j. u Gorici Trstu i u Pull 6 srednjih njemačkih škola t. j. gimnazija i realka. Osim toga imadu puno mnogo takovih građanskih i pučkih škola javnih i privatnih u Trstu spomenutih „gradovih“ Opatiji i Skednju.

Tim i tolikim njemačkim školama u Primorju nije i nemože biti ina svrha nego li je u istinu ta, da se slavensko i talijansko pučanstvo što brže i što lakše ponemči. Tomu su nam najbolji dokaz novoustrojene njemačke pučke škole u Opatiji i u Skednju, te nakana da se ustanovi njemačka pučka škola u Lovranu.

Središnja naukova upravna ide postepeno i dosljedno za tim, da se u Primorju stvori što više ovakih njemačkih kolonija koje otimlju našoj zemlji sve to više prvobitni narodni karakter i koje imadu taj zadatak, da obnove germanstvu put sa Baltika na Adriju.

U tom pogledu ide naukovnoj upravi osobito na ruku ministarstvo željeznica, koje hoće milion ili sliom da germanizira zemlju i narode, kojim prolaze državne željeznice na našem jugu.

Osim toga idu njoj na ruku c. k. javni uredi, kojim su predstojnici funkcionari članovi vođinom Niemci koji u javnom i privatnom životu svuda širo Niemsto. Tomu pomažu razna državna i privatna a od države podupirana mnoga poduzeća, kao primjerice uprava austrijskog Lloydja, velika industrijalna i trgovačka poduzeća u Trstu, razna ljetištna povjerenstva, rudokopi, njemačka školska, podpora i politička društva itd.

Svo su ovo nepobitni dokazi o tom kako su koll državne oblasti, toli društva i pojedinci napeli sve sile, da se našo Primorje što prije germanizira.

O tom se piše javno i od strane samih Niemaca, koji smatraju već sada ono naše zemlje njemačkim posjedom.

Tomu nam je pružio nedavno jedan vrlo ozbiljan i triezan list vrlo jasan dokaz sljedećom viešću:

Piše naime („Deutsches Volksblatt“ od 10. jultja 1908.) pod naslovom „Neues anblühen des Deutchthums in Görz: Nakon otvorenja karavanske željeznice, koja je jadransku obalu, najpade pako Trst njemačkom jezikovnom posjedu (Deutschen Sprachgebiete) približila, počima se i u prijaznom gradu Gorici novi njemački život razvijati. Nova njemačka škola razvija se izvrsno, isto tako je njemački društveni život u cvietu. Snuje se gradnja dvorane sa sjelovježbu (Turnhalle) i njemačko dječje savješite, koje će bez dvojbe postati velikom podporom njemačkoj školi. Da bi njemstvo u nekoj njemačkoj furianskoj markgrofoviji opet krasnoj budućnosti u susret pošlo!“

Na temelju ovdje izloženih činjenica postavljuju potpisani na njegovu preuzvišenost gospodina ministra predsjednika za skupnu vladu upit:

Smatra li c. k. vlada svojom dužnošću obustaviti službenu germanizaciju slavenskog i talijanskog antohtonog pučanstva u Primorju a proti neslužbenoj germanizaciji braniti tamošnje stanovništvo tim, da mu se daju u potpunosti mjeri uvjeti obstanka dostojni jedne kulturne države i zajamčeni njezinim temeljnim zakonima p?

Reč 14. jultja 1908. Mandić, Lagnja, Spincić, Rybar, Trosić, Hrašky, Rizzi, Malfatti, Kopac, Perić, Frel, Čech, Choc, Baza, Ploj, Fon, Korošec, Dullbič, Rožkar, Gregorič, Misilvec, Hočovar, Žitnik, Demšar, Gentili, Delugan, Panizza, Pitek, Goslinčar, Povše, Benković, Dr. Hajjo, Jaklič,

Zemljiča, Kalio, Bužal, Gonel, Lisi, Hubka, Krek, Grafenauer, Spaček, Šramek, Stanek, Zahradnik, Slama, Rozkošny, Napratek, Bugatto, Zatlaci, Neuman, Srazil, Ivanšević, Spadaro.

Talijanska gimnazija u Puli.

Mi smo opetovano dokazali kako bita talijanska gimnazija u Puli bila suvisna, posto imadu u Kopru državnu talijansku gimnaziju, u Pazinu zemaljsku talijansku gimnaziju, prkos i realnu gimnaziju i u susjednom Trstu talijanske srednje škole. Nu naši talijanski sugradjani, ili bar radikalniji, hoće pod svaku cenu još i treću talijansku srednju školu u Istri, i to baš u Puli, prem da imademo ni Hrvati i Slovenci, dvie trećine pučanstva, Istre, samo jednu gimnaziju u Pazinu.

Ali topokrvni radikali ne osvrću se nimalo, na razloge, već hoće svakako i treću gimnaziju. Dobro, hoćete ju, ali tko će ju plaćati, n mi vas pitamo tko će ju održavati? Oni se groze carskoj vladi, da će ju sam grad ili pokrajina ustrojiti i održavati ne bude li vlada htjela na to jedini oprtiti.

Mi doduše nozamo što će vlada na taj zahtjev, odnosno na tu grožnju, ali ako se bude obazirala jedino na potrebu talijanske gimnazije u Puli, tad neće za nju ni jedne pare izdali. Ostao bi dakle grad ili pokrajina. Nu ni sa gradom ni sa pokrajinom negospodare sami Talijani jer nas imade i u obćini i u pokrajini većina Slavena, s kojima se mora hoćeš nehoće računati. Sani Talijani u gradu ili obćini mogu novcem iz svojih žepova ili blagajna ustrojiti gimnaziju koliko hoće, isto tako i Talijani pokrajine, ali kad se radi o tom, da se ustraja i održaje gimnaziju iz obćinskih ili pokrajinskih blagajna, u koje ulaze i naši zultjevi, tad se mora pitati za savjet i privolu i nas, koji plaćamo poreze i namete obćini i pokrajini.

Zalibože još su gospoda do budućih novih izbora odnosno do preuredjenja zem. odbora (junte) na jaslina.

Vide oni i dobro znaju, da je blizu kraj njihovom gospodstvu, ali ipak prije nego poste absolutnu moć iz ruke, hoće da se koriste, hoće da izmuzu još više i onako izmuzenu, te osobito u ovoj godini radi suše i nevremena biednu Istru.

Zato su ovih dana na zem. odboru odlučili dati 15.000 kruna za prvi razred za novo imajuću se ustrojiti talijansku gimnaziju u Puli.

Nama se neda u gradu Puli ni groša za hrvatske pučke škole, kojih trebamo, više i premda plaćamo i mi školske takse i školske namete. Tu smo nepravedu do sada mirno podnašali, al ju više podnašati nemozemo. Tim manje podnašali bi novu nepravedu t. j. ustrojenje suviše i nepotrebno talijanske gimnazije na trošak obćine ili pokrajine.

Dok nas se, gospoda, ne zadovolji u pogledu školstva u gradu Puli, kako to pravo i zakon zahtijeva, dotle ćemo se mi svim silama protiviti svakom novom ustrojenju talijanskih škola, bilo pučkih pa bilo i srednjih.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Što je svo kod nas moguće.

Pula, 6. 8. 1908.

U talijanskim listovima Primorja čitamo da se gradi u Valdesigu kod Pule kod Pule komad luke ili jedan mul, na kojem, da je radilo više hrvatskih radnika. Tu radnju, provadja ratna mornarica, koja da ju kanl sada predati poznatoj tvrdki »Faccanoni i drugovi« iz Italije, koja ima velike lučke radnje u Trstu.

Ratna mornarica provadja tu radnju stalno u svojoj t. j. u ratne svrhe to bi se na prvi pogled, činilo nemogućim, da će ona dati tu radnju provesti od tudje i to talijanskog poduzatnika iz kraljevine. Nu kod nas u Primorju nije više ništa nemoguće. Mi se na bismo čudili nimalo kad bi ratna mornarica dala provesti svoje radnje od talijanske tvrdke i od talijanskih mjerilnika i radnika iz kraljevine pošto mi znamo, da su talijanski državljani gradili i pomogli graditi naše ratne brodove u »Stabilimento tecnico« u Trstu, da su tamo bili ukrađeni nekotji nacrti za te brodove i da se ih je kasnije u Italiji porabilo; nebi smo se čudili pošto znamo, da su i u našem ratnom arsenalu radili radnici iz Italije, bili zaposleni i kod gradnje nove državno željeznice preko Alpa do Trsta i da su na toj radnji sudjelovali kao radnici preobučeni talijanski mjerilnici.

Ta je pako željanica gradjena ponajpače u vojničke svrhe to se moralo dulje vremena strážiti poznati veliki most kod Solkana nedaleko Gorice jer su se bojali, da ga nebi dignali u zrak oni isti, koji su ga pomogli graditi.

Nas nebi dakle presenetilo nimalo kad bi najnovije radnje u Puli u ratno svrhu preuzela tvrdka »Faccanoni« iz Italije, dakle nebi smo se čudili kad bi se kojemu talijanskomu arsenalu povjerilo gradnju brodova za ratnu mornaricu Austro-Ugarske. Ta medju kraljevnom Italijom i našom monarhijom je tako srdačno prijateljstvo iskreno savezničtvo i tako dobelo kumstvo, jedan drugomu neče i nemože za sve viekove škoditi!

Njemačke škole u Puli i talijani.

Talijanski listovi Pule i Trsta pozivlju svoje pristaje na ustanak protiv ustrojenju njemačke zenske škole u Puli, za koju da rade živo ovdješnji »pangermanisti«. Ovaj vapaj talijanskih radikalnih listova protiv »pangermaniskih« težnjama izazvati će suijeh svakomu, koji znađe, da se na mnogih talijanskim školah Istre radje podučava djecu u njemačkom nego li u hrvatskom t. j. u zemaljskom jeziku. Talijanski vikarci nastoje svuda iz javnosti izistnuti hrvatski jezik, pa bilo to i na korist njemačkoga jezika, a sad ustaju tobož ozbiljno protiv narivanja njeimačkoga jezika u Puli.

U ostalom Talijanom u Puli nebi imala biti niemština pogibeljna jer imaju i previše talijanskih škola, u kojih mogu svoju djecu u talijanskom jeziku i duhu odgojiti i tako od germaniziranja očuvati.

Ustrojenje samih njemačkih škola u Puli može biti dakle samo nam Hrvatost i ostalim Slavenom pogibeljno, nipošto Talijanom, koje čuva, krepi, i štiti dvojhijadna latinska kultura. Ili zar da se talijanski smušenjaci boje za odnaredjenje naše djuce t. j. da će slavenska djeca u gradu Puli pomnožiti njemačke rodove, koji bi mogli s vremenom biti pogibeljni ljudim težnjam poznatih ugrijanah glava. Ali oni se ne plaše pomlćenja svoje djuce niti im je stalo što se naša djeca otudjuju svomu rodu, već se boje, da će njemačke škole polaziti slavenska djeca, pošto im Talijani njihovih nadaju, i da će ta djeca biti izgubljena za volike talijanske ideale. Oni to znaju, da će Slaveni u Puli, budu li prihijeni birati izmedju dvaju zala, birati svako manje zlo.

Pazinski kotar:

Novi pečat na pošti u Barbanu.

Barban, 2. 8. 1908.

Nakon dugog plakaranja po novinama te nakon opetovanih zaključaka općinskog glavarstva, pronahle se c. kr. ravnateljstvo pošte i brzozjave u Trstu shodnim da uvaži zaključak općinskog glavarstva, te je odredilo da se onako kao »tumač«, na

poštanski pečat umetne i hrvatsko ime grada »Barban«.

Kazem kao »tumač«, jer bi, uvaživ da pučanstvo ove općine sačinjava, do cigle dvojice ili trojice dokladih Talijana isključivo hrvatski element, moralo dohljedno i hrvatsko ime grada »Barban« stajati na prvom mjestu.

Neka c. kr. ravnateljstvo pošte i brzozjave blagoizvoli i ovu pogrešku korigirati, te će time zadovoljiti — samo principu pravednosti!

Koparski kotar:

Pitanje paše.

Buzet, 2. 8. 1908.

Nepravdano postupanje zemaljskog odbora u Poreču pokazalo se je prama našemu narodu opet u pravom svietlu.

Stanovnici sela Lanišće na našem Krasu vidiše prošle zima, da nemogu napred po dosadašnjem paševnom redu, odlučise velikom većinom, da proustroje taj red na obću korist sviju stanovnika. Ta promjena sastojala se u tom, da plati više za pašu onaj, koji ju više ulža i da bude paša razdieljena posebica za govoda, posebica za ovce, i to s razloga, što je svakomu poznato, da na pašu lza ovaca ne ostane govodom ništa.

Taj predlog bijaše jednoglasno prihvaćen od strane obćinskog zastupstva u Buzetu pod uvjetom, da se uvjeri načelnik ili njegov zamjenik o tom, da li je u istinu većina stanovnika onog sela tako zaključila, i da li bi bilo taj zaključak obćenito koristan i pravedan.

Mjesec aprila obdržavana je na licu mjesta pobližnica, na koju bijahu pozvani svi kućegospodari.

Na toj pobližnici izjavila se većina stanovnika za to, da se promjeni paševni red, kako bijaše jur odlučeno prije.

Nekotji od manjino stanovnika izjavise da neće glasovati ni za nij protiv novom paševnom redu, te su se izrazili zato neka se čitavo obćinsko zemljište razdieli, jer da znadu, da su u manjini. U ostalom da će se za svoje pravo uteci tamo, gdje oni znadu, da će to pravo dobiti.

I zbilja učinili su utok na zemaljski odbor u Poreču i to nekotji ovčari i gospodari, koji imadu i drugi koji neimaju prava do obćinskog zemljišta. Zemaljski odbor uvažio je utok te manjino onistiv zaključak većine stanovnika Lanišća i onaj jednoglasni obćinskog za tupstva.

Ovčari vratili se sa ovcama iz doljne te napustice, da se oveo pobroji radi obćinske takse. Oni zlorabe obćinsku pašu bez straha i obzira jer im ide na ruku buzetški spasitelj, kojemu se u Poreču svaka uslištava, makar bila najnepravdnija.

Pastiri su počeli pasti i gaziti nesamo obćinsko zemljište, već i privatni posjed, j. vrtove i dolce, u obće svo što im pod ruka dođe, samo da budu njihove oves sito. No pitaju oni više za pravo, njim je dosta da taste svoje ovce i junca za sobo i za gospodu u dolnjoj Istri.

Usljed toga je glavarstvo obćine prislijeno posluziti se zakonom, koji zabranjuje pašu u noćno doba, jer su već do sada po noći počinjone rano stoje. Nu dvojimo da neće se ni ovaj put zakonu zadovoljiti jer se gospoda u Poreču ravnaju po želji poznatog spasitelja, pa bilo to i očito protiv zakonu.

Gospoda u Poreču sa poznatih buzetškim smutljivcima lovo u mutnom jer se približavaju zemaljski izbori, nu ucađujan im posao. Na buzetšćini imado još uvjek i bili će ih uvjek više pravdnika i postonjaka nego li prodanaca i podropanice porečke gospode i njihovih agonta u onih stranah. Poručujemo dakle svim narodnim dušmanom noka se kano Julova posla, da neostanu i oni jalovi, kao što je jalova porečka koza.

Skupština podružnice sv. Cirila i Me-

tođa.

Vrh kod Buzeta 31. 7. 1908.

Dne 19. srpnja t. g. obdržavalo se glavnu godišnju skupštinu sv. Cirila i Me-toda i to u Marčoni na izričitu želju naših vrlih Marčonišana. — Predsjednik otvoril skupštinu primjernih pozdravom na skupljenje a zatim voleyricdni g. obćinski tajnik Ivan Brnholc održa krasan govor u kom vjerno ocrtá našo žalostno školeko stanje u Istri. — Apellra na skupljenje neka poštrevno podupiraju »Družbu« dot se mjeseca studena ne slomi rebra zlokobnoj »Junici« u Poreču. — Predsjednik zatim: isporučuje djelovanje naše družbe sa djelovanjem »Lege« za koju se sakupilo 909.000 K prošle upravne godine, iz česa sledi da naši protivnici upravo fanatički daju za odnaredjenje naše nejučadi. No ipak sa svim tim groznim kapitalom upravo zamjernim naprezanjem ne postizu svoje svrhe već će i nama u doglednoj budućnosti sunce sreće osvanuti. — Da ti je bilo brate pogledati onih 12 školosa gluhbura kao 12 dobrih mjeseca u godini kvaj nus razvesoljivahu svojim mliluzućim aviranjem do pod noć tamnu.

Italini za volju se moraj prizvati da je skupština izpala na obće zadovoljstvo, no da nije htela licevala skoro clo dan mnogo bi bilo ljepše i za »Družbu« unosnije.

Grof Kadonjski.

Voloski kotar:

Izborne listine za zem. sabor. — Obćinski izbori.

Kastav, 8. 8. 1908.

Obćinsko glavarstvo u Kasivu izdalo je za svu mjestnu obćinu sledede oglasenje glede izloženja izbornih listina za saborske izbore:

Temeljem §. 28. izbornog zakona za zemaljski sabor Istre od 17. maja 1908. Z. Z. L. nr. 17, daje se ovinje do obćeg znanja, da je podpisato obćinsko poglavarstvo sastavilo u smislu §§. 16. 17. 18. uvodno spomenutog zakona izborne listine, izbornog kotara obćenitog razreda sa biralištem u Kastvu, Klani i Sv. Mateju; izbornog kotara izvanjskih obćina sa biralištem u Belčih i Sv. Mateju; te gradskog izbornog kotara sa biralištem u Kastvu i Klani, za izbor poslanika na zem. sabor Istre.

Dotične izborne listine, za više iztaknutu biralašta izložene su kod podpisatoga obćinskog poglavarstva za vrijeme uređivanja, kroz 14 dana i to od 27. Julija do uključivo 10. augusta 1908.

Svakomu je izborniku slobodno prigovoriti izloženim izbornim listinama, to jest za slučaj, da bi tko bio »izpušten, koj imade pravo glasa, ili da je ikogod uveden u izborne listine, a nama na to zakonitog prava, ili ako bi u izbornim listinama bila oelta kakva manjkavost; koj, kao prigovori inađu podnesti na podpisatoga obćinsko poglavarstvo u više označenom roku, jer kasnije pripjele prigovore neće se u obzir uzeti.

Prigovorom ima se priložiti isprava, koje su potrebite, da se dokaže dotičnik izborni pravo.

Prigovori, kojim se mo priloži zahtjevane isprave, biti će po nadležnim oblastima obdijelni. Isprave što su potrebite, da se dokaže dotičnik »izborni pravo«, prost su biljgovino.

Obćinsko poglavarstvo Kastav, 25. Julija 1908. Obć. glavar: Jelušić, v. r.

Glavarstvo obćine Kastav daje obćenitom do znanja sledede obavijest: Temeljom §. 17. obćinskog izbornog reda za Istru daje se ovinje do svoobće znanja, da su izborne listine odnosede sprovedene izbora za novo obćinsko zastupstvo mjestne obćine Kastav, izlozene kod podpisatoga obćinskog poglavarstva.

Škola i Me...
1908.

Prigovori protiv izloženja...
24. avgusta 1908.

Podnešene prigovore...
25. avgusta 1908.

Da "Družba sv. Ćirila i Metoda"...

Kako smo onomadno javili...
25. avgusta 1908.

Kod zabave svečanosti...
25. avgusta 1908.

Prigovori protiv izloženja...
25. avgusta 1908.

Prigovori protiv izloženja...
25. avgusta 1908.

Školska godina muškog učiteljska...
24. avgusta 1908.

Istog dana završila je školu...
24. avgusta 1908.

Posljedna školska godina...
24. avgusta 1908.

Proše školske godine bilo je...
24. avgusta 1908.

Primatejni ispit za školsku...
24. avgusta 1908.

Lošinjski kotar.

Sa obćinskih izbora u Cresu.
2. 8. 1908.

Dne 22. srpnja u jutro rano...
2. 8. 1908.

I dok je naš milii hrvatski...
2. 8. 1908.

buljale kopnom kroz uske...
2. 8. 1908.

Ne poznate li ih!
2. 8. 1908.

A poznate li ih onda...
2. 8. 1908.

A poznate li ih onda...
2. 8. 1908.

... Umanitá latina...
2. 8. 1908.

Kao što se vaši ošišani...
2. 8. 1908.

Nečuvovna tvrdoglavost...
2. 8. 1908.

Lošinj, 2. 8. 1908.

Posljednji dan prošloga...
2. 8. 1908.

Na istoj sjednici...
2. 8. 1908.

seg čovjeka A. Gjurčića...
2. 8. 1908.

Na koncu zaključili su...
2. 8. 1908.

Krečki kotar:

Mladomislak.
26. 7. 1908.

U nedjelju dne 19. pr. mj...
26. 7. 1908.

Razne vijesti.

Političko društvo za Hrvate...
26. 7. 1908.

Buduća redovita odborska...
26. 7. 1908.

† Ivan Jesenko.

Iz Trsta nam javljaju...
26. 7. 1908.

Skromnim i štedljivim...
26. 7. 1908.

U nedjelju u jutro izkazali...
26. 7. 1908.

† Tonica Spincić.

U utorak, 28. srpnja...
26. 7. 1908.

Čisti prihod posljednjeg...
26. 7. 1908.

Biskup Mahnić u Kranjskoj...
26. 7. 1908.

Položila ispit za ručne radnje. Gajlica Dinka Francić, kćerka našeg suzemljaka g. Marka Francića, rodom iz Baske, trgovca na Rteci, položila je ispit učiteljske ručnih radnja za pučku i građansku školu u hrvatskim i talijanskim naukovnim jezicima na učiteljsku u Gorici.

Kuljševo društvo sv. Jeronima javlja da će „Danica“ koledar za g. 1909. sredinom drugoga tjedna biti gotov. Osim samoga koledara i onoga, što je s koledardom u svezi, te osim ljetopisa društvenoga i opet onoga, što je sa samim društvenim životom u svezi, imade sliku sv. Oca Pape i Nieg. Veličanstva Franje Josipa I. sa odnosnim pjesmama. Jozgovića povjest papinstva. Razine korisne gospodarske raspave. Slika biskupa Posilovića viteza Trnskoga i nadbiskupa Stadlera. Imade osam slika iz hrv. povjesti sa odnosnim tumačenjem i još mnogo toga poučnoga i zabavnoga.

Puna punciata dakle i omašna će biti „Danica“, a stoji samo 40 lit. Kao na poklon. Nema s toga sumnje, da će se i ljetos, kao i lani razgrabit će na jagmu. Svatko dakle, tko ju želi imati, neka s narudbom požuri; a kod toga neka uzvodi ovo: Društvo sv. Jeronima daje svoj koledar „Danicu“ preprodavaocima na razprodavanje samo uz sljedeće uvjete: Tko narudi manje od 25 kom. dobiva „Danicu“ uz običajnu prodajnu cjonu od 40 fillara bez popusta, te plaća sam poštarinu. Narudi li više od 25, a manje od 60 kom., to daje društvo popust od 25 po sto po komadu uz običajne cione, dočim poštarinu plaća sam naruditelj. Narudi li se od 60 komada daje društvo popust od 25 po sto i pošaljka se šalje franko. Novac se šalje unaprijed te pouzete.

Talijanci ubio Dalmatince.

Iz Trsta nam pišu!

Pred malo dana otišao je krčmar Ante Duić rodom blizu Skradina 80 god. star u društvu svoje mlade žene, punice i djevera u kinematograf u ulici Carara. U kinematografu neki Talijani uvrićih svojim postupkom ženu ta je došlo do malog riečkanja sa Ante Duićem.

Poslije predstave izišlo je ljudi na ulicu, Talijani za njima. Blizu crkve sv. Antuna, starija napadoše Talijani na naše ljude i ni pet ni šest, jedan „regnico“ maši se za nos i njim probode nesretnog Duića ravno u srce! Ranjenik plane ko ranjen lav i zaleti se, da dostigne ubojicu svoga, ali ga zaustavi jedan stražar kojemu brzo padne mrtav u naručaj. Na zapomanje mlade žene sabra se sila svijeta. Duića prenesu u bližnju ljekarnu, gdje je odmah izdahnuo. Redarstvo je odmah ušlo u trag ubojici. Uapšeni su sva četvorica „regnico“, te je uzpostavljeno, da je ubojica bio neki Giovanna, croviljar, rodom iz Bara u Italiji.

Drugi se je dan obdržao sprovod uz mnogobrojno saučesće naroda, osobito dalmatince.

Vjčni pokoj mladog žrtvi divljaštva talijanskoga.

Hrvatsko katolički dječki sastanak.

Dne 28. i 29. pr. mj. obdržavao se pokrajinski dječki sastanak za mladež iz Primorja i iz Istre. Učenika je bilo preko 50. Razpravljalo se o svim važnijim pitanjima, ali osobito o načinu kako da se provede što švrćta organizacija među djacima. Primile su se rezolucije o štampi (N. Piskulić), o Marijinim kongregacijama (A. Juretić), o srednjoškolskoj organizaciji (A. Dešar), o katoličkom pokretu među litarakim djatvom (S. Brajša), o vjeri kao vjetvu narodnog jedinstva i stoge (I. Cincinović).

Iz naloga Političkoga društva. Dne 2. o. m. je odbor „Političkoga društva za Hrvate i Slovence u Istri“ džio u Pazinu svoju najavljenju redovitu sjednicu za august. Sjedinica je trajala od 2-6 sati popodne, te se je na istoj raspravljalo i

odlučilo u mnogim važnim pitanjima, sa slušala se je izvještaje iz raznih kotara o pripravama za izbore i stvorilo shodne zaključke.

Glede talijanske gimnazije u Puli i trošenja pokrajinskog novca u tu svrhu odlučilo se je poduzeti sve moguće korake, a da se ta gimnazija ne otvori.

Novo društvo. G. k. namjestništvo u Trstu potvrdilo je pravila novog društva „Slavenski dom“ sa sjedištem u Sv. Barbari kod Milja.

Natječaj.

«Otvara se natječaj na mjesto gostioničara Narodnog Doma u Pazinu, koje se ima popuniti najkasnije do konca Rujna teč. god. Natjecatelji nek se odmah obrate svojim molbama na odbor «Hrv. Čitaone» u Pazinu gdje će dobiti sve potanje obavijesti.

Odbor Hrv. Čitaonica.

Zakon za uredjenje učiteljskih plaća u Istri proglašen. Zakonski i naredbeni list za našu pokrajnu nam donaha u posljednjem broju nedavno potvrđene školske zakone kojim se uređuju učiteljske plaće itd. za Istru. Tih zakona imado ukupno šest, jesu od 5 junija o. g., t. j. od dana potvrde, a brojevi su od 27-32.

Hrvati u Americi.

Iz Fort Bragg, Cal. (Nort Amerika) pišu nam da su tamo osnovali: «Istrijansko dobrotvorno društvo Srce Isusovo», od sjek 360. «Narodne hrvatske zajednice». Dne 5. julija bilo je svečano konstituiranje društva, u jutro se obdržala sv. misa i blagoslov zastave sa Pres. Srecm Isusovim. Cvalo i napredovalo!

Iz programa talijanske gimnazije u Pazinu.

Dobrotom prijatelja dopao nam je u ruke školski program talijanske realne gimnazije u Pazinu za god. 1907-1908., iz kojega vidimo samo sljedeće podatke, koji bi mogli naše čitatelje zanimati.

Na toj realnoj gimnaziji, koju uzdržavaju svojim žuljev i Hrvati i Sloveni Istre, bila su koncem školske godine 1903 djaka. Od tih djaka jesu po narodnosti 161 Talijan i 2 Niemca, Hrvata niti jednoga. Mi smo iz imenika tih djaka ispisali 60 čisto hrvatskih imena, od kojih navadjamo ovdje samo nekoja: Babić, Bakarić, Bečić Biedov (Dušan) Blazević, Dajmović, Glavac, Ivić, Katnić, Ivančić, Kosovel, Lovrinović, Matoječić, Oblak, Otčan, Prelac, Trdoslavčić, Rajčić, Skobatal, Skopac, itd. itd.

Svi ovi i preko 80 njihovih drugova sa hrvatskim pred imenom upisani su kao čestokrvni Talijani!

Od svih djaka učilo je hrvatski jezik kao neobvezatan predmet 62 djaka. Većina ovih ako ne možda svi—bili su još Hrvati dok nisu stupili u onu talijansku prolivaonu, iz koje će izći kao čisti Talijani i budući janjčari svoga naroda.

Dalmacija je dala toj realnoj gimnaziji 7 Talijančica a Hrvatska jednoga.

Iz naše hrvatske djece stvaraju se umjetno budući stupovi talijanstva Istre. Jedna nam majka!

Štipendije za djake na c. k. višem učiteljsku za vinogradarstvo i voćarstvo u Klosterneuburgu. Početkom buduće školske godine 1908-1909 podileli će se na višem učiteljsku, za vinogradarstvo i voćarstvo u Klosterneuburgu (kod Beča) tri štipendije c. k. ministarstvo, za poljedelstvo u godišnjem iznosu od 500 K.

Molitelji za te štipendije valja da predlože svoje molbe sa potrebitim prilogima do 20 septembra god. 1908. ravnateljstvu spomenitog zavoda, koje daje na zahtjev i program zavoda.

Tko želi biti primljen u prvi tečaj kao redoviti djak valja da dokaže

1.) da je dovršio IV. razred gimnazije ili realke ili da ima onim približno jednake prednauke, ili da je vršio bar građansku školu dobrim uspjehom;

2.) da je dovršio 16 godinu ili da će ju dovršiti u ovoj šunčanoj godini;

3.) priloziti mora izjavu oca ili štinkinika glede polazaka zavoda i glede preuzete troškova za prehranu u vrijeme nauka kao i glede troškova za poduku;

4.) mora položiti prijamni ispit, od kojega su oprošteni samo oni molitelji, koji mogu predložiti svjedočbu drugog tečaja IV. razreda tuzemske ili gimnazije ili tuzemske nižie realke prvog reda sa poprečnim „dovoljnim“ uspjehom;

5.) stupa li molitelj neposredno iz kojeg drugog učiteljska u ovaj zavod, mora predložiti svjedočbu o neporočnom ponašanju;

6.) mora biti vjest njemačkom jeziku

Hrvati i Hrvatice!
Sjetite se svakom zgodom »Druže sv. Cirila i Metoda« za Istru. Upotrebljavajte Družbine marke, a svaka zapada samo i novčić. Kupujte uvijek Družbine žigice, cigaretni papir i druge proizvode.

Natječaj.

Za učitelje. Ravnateljstvo družbe sv. Cirila i Metoda za Istru raspisuje ovim natječaj za pet mjesta učitelja, koja se imadu popuniti početkom školske godine 1908/09.

Temeljna je plata 1200 K vido stan u uravi, odnosno odstotu za stanarinu. Učitelji koji se kane natjecati neka dostave družbinom ravnateljstvu u Opatiju svoje molbo obložena potrebitim izpravama do 20. kolovoza 1908.

Za umirovljene svećenike. Ravnateljstvo Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru raspisuje ovime natječaj za vjeroučitelje na družb. šesterorazrednoj školi u Puli. Nagrada 400 K na godinu. Rok natječaja traje do 31. kolovoza o. g.

Opatija dne 4. kolovoza 1908.
Ravnateljstvo Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru.

Tko ne oglašuje, taj ne napreduje!!!

Dvostruki elektro-magnetički KRIŽ ili ZVIEZDA
R. B. broj 86967.
Telefon br. 45-22.

est elektro-magnetičkim načelima sastavljen stroj, koji kod uloga, reume, salme (težkog dijanja), napavanja, zujenja u vnu, stvaranja, glavobolje (migrene) kupanja srca, zubobolje, mučevne slabosti, studeni ruku i nogu, padavice (epilepsije), mokranju postelje, aujnositi, nevjestic, nagluhoiti, drhtanja na tjele, influence akopnane sa tešću hrbta, bledia (malokrvnositi), želudaičnih grčeva, bezdežnosti, ischiasa, punokrvnositi, svih udnih grčeva, hapanandria, ljescanih grčeva, haimorrhoida, kao i kod sveobće slabosti itd. sluzi kao nenaukriljivo sredstvo, pošto elektro-magnetička struja čelom čovjekim telom djeluje, čimo se rečeno bolost u najkraćem vremenu izlićo.

Poznato je da liećeni kod navedenih bolosti višekratno elektriziranjem tjele upotrebljavaju, ali ipak na taj način, da jaka struja samo prolazno i povremeno kroz telo prolazi, dočim u našoj toznoj struji elektro-magnetičnog križa ili zvezda R. B. broj 86967, kako je ju rečeno, umjerenim načinom usprekine na tjele djeluje, što svakako bržim zliećenju dovodi, nego li prvi postupak. — Do 20

godina stara bolosti izlićone su sa mojim strojem posve! Od istraživanja sa mojim strojem R. B. broj 86967 izradno zahvalo kao i od odličnih slojeva izdano svjedočje i priznanje sa svila strana svieta pohranjene su u mojoj pisarnici, gdje stije svakom u svako doba na vid. GDJE NIKDAN LI EK NIJE POMOGAO, MOLIM POKUŠATI MOJ STROJ! Jer je to sigurno sredstvo proli gore navedenih bolostima, a onaj bolestnik, koji po mojem stroju nebi hio izlićen narudjilo u roku od 45 dana, dobiva novac natrag.

Upozornjem osobito p. n. obćetno na to, da se moj stroj ne smije samjenjivati sa Voltinim, koji je porudi svoga namuhoja zahvaljan u Njemačkoj kao i u Austriji-Ugarskoj, dočim moj dvostruki elektro-magnetički križ ili zvezda R. B. broj 86967 osobito se hvati i zliava vaskredne dopadnosti svoje izvratne ljekovitosti.

MALI STROJ STOJI 6 K. Rabi se kod otarajli 20 godiš. kroničnih bolostih.

VELIKI STROJ STOJI 8 K. Rabi se kod otarajli 20 godiš. kroničnih bolostih.

Doplavljanje i narutbe obavljaju se i u hrvatskom jeziku. Poučeni li ako se novac unapred plaća, razalište glavna prodavaona za tu izlozostivo.

ALBERT MÜLLER,
Budimpešta, V/41. Kotar,
Vaduz-aliča br. 34.

J. KOPAC
Svjjećarna na paru
J. Kopac, Gorica, ul. Sv. Antona b. 7.
Preporuča krst. svećenstvo, vjerenom starešinstvu, p. n. glavnom obćetstvu hrvatske i srpske pravoslavne crkve. Kilogram po K. 5. Za pripremu svijeća K. 2.000. Turpin Myrrhae, Styrax, Atilla i stakla sa zlatom svijeće po željnoj cijeni. O. Trgovcima preporučamo svijeća sa pogrebne, a „bogatim“ djevojci, vjenčani svjetli i mod najzlatije vrste uz veoma nizak cijena. Sveć vanač kupuju se ovdje moćno po najzlatijoj cijeni. — Na nakljov. krajem ovdje štranka.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI
Prima zadrugare, koji uplaćuju sadružnik dteiova jedan ili više po kruna s.
Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije dlan to plaću od istoga 4%.
diato bez ikakvog odbitka.
Vraća na štednju uloženo iznose do 2000 K bez predhodnog odkasa, a iznose od preko K ako se nije kod uložanja suglasno ustanovio veći ili manji rok K odkasa, uz odkas od 8 dana.
Zajmove (posude) daje semo zadrugarom, i to na hipoteku i sadružnicu uz garanciju.
Urodovni sati svaki dan od 9-za sati prije podne i 3-6 sati poslie podne; u nedjelju i blagdana, satvareno.
Družvena pisarna i blagajna nalazi se u viale Carrara vianitina knđa (Narodni Dom) prvi pod deano, gdje se dobivaju pobliše informacije.
Ravnateljstvo.